

Astrid Lindgren Memorial Award

©Illustrationer: Björn Berg, Ingrid Vang Nyman, Ulla Wikland

Läsnyckel till

Om jag försvann (2013) av Meg Rosoff

Mottagare av Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne 2016

Skriven av Maria Lassén-Seger (publicerad i februari 2016)

LITTERATURPRISET TILL ASTRID LINDGRENS MINNE

Statens kulturråd | Box 27215 | 102 53 Stockholm | Besöksadress Borgvägen 1-5, Stockholm
Tel 08-519 264 00 | Fax 08-519 264 99 | E-post litteraturpris@alma.se | www.alma.se

Om författaren

Meg Rosoff anser att en författares jobb är att tänka, men hon skriver också böcker som får läsaren att tänka till. Ett övergripande tema i hennes ungdomsromaner är att visa att livet är lika krångligt för barn som för vuxna. Alla är tvungna att kämpa med de stora livsfrågorna, oberoende av ålder.

Rosoffs romaner är fulla av gränsöverskridande glidningar, mellan barn och vuxna, människor och djur, verklighet och det övernaturliga. Hon menar själv att hon dras till marginalen, till det som händer i utkanten, det som är mångtydigt och oklart. Hennes böcker handlar ofta om unga personer vars liv ställs på sin spets under dramatiska omständigheter. Detta gör också hennes texter så angelägna och starkt emotionellt laddade, som om de vore på liv och död.

Hon skriver en glasklar, stilren prosa som inte är svårläst men som öppnar sig för olika tolkningar och som tål många genomläsningar. Humorn kan vara drastisk, rentav svart, men Rosoffs osminkade sanningssägande balanseras av en stor dos livsglädje, nyfikenhet och en stark tilltro till sina unga litterära gestalter och deras förmåga att famla sig fram genom livet.

Picture Me Gone

I *Picture Me Gone* berättar 12-åriga Mila om hur hon och pappa Gil åker till USA över påsken för att leta efter pappans barndomsvän Matthew. Mila anser att hon åker med för att hålla reda på sin tankspridde pappa. Hon är bra på att lägga märke till saker och på att lösa gåtor, vilket behövs eftersom Matthew är spårlöst försvunnen sedan några dagar tillbaka. Han har lämnat sin fru Suzanne, sin baby och sin hund och bara gett sig iväg. Hemma i Matthews vackra glashus utanför New York är stämningen tung och tryckande. Mila letar hela tiden efter ledtrådar till Matthews försvinnande. Hon vrider och vänder på olika teorier, tjuvlyssnar på de vuxna när de pratar om sådant de anser hon är för ung för att höra.

Gil och Mila tar bilen upp till Matthews stuga vid kanadensiska gränsen för att se om Matthew gömmer sig där. När de väl kommer fram hittar de honom inte, men nog allt fler pusselbitar i hans tragiska och trassliga livshistoria. Mila som är van att lägga ihop två och två på ett logiskt sätt får nu svårt att hitta mening i Matthews till synes irrationella agerande. Mila är ovanligt klarsynt för sin ålder men saknar de erfarenheter som behövs för att förstå hur en vuxen människa kan drivas till sitt yttersta på grund av misstag, dåliga livsval, skuld och skam. Mila har haft förmånen att växa upp i en trygg, tätt sammansvetsad familj. Nu

kolliderar hennes värld med den smärtsamma insikten om att också vuxna kan vara vilsna och svekfulla. När hon får veta att även hennes föräldrar undanhållit henne information för att skydda henne imploderar hon av ilska och sorg.

Boken väver sömlöst samman Milas tillbakablickar på USA-resan och hennes grubblerier kring relationer och (vuxen)livets gåtfullheter. Det starkaste parallella spåret är hennes funderingar kring vänskapen med jämnåriga Cat. Mila och Cat har hängt ihop sedan de var sju-åtta år gamla, men nu går de inte längre i samma klass och har glidit ifrån varandra. Mila minns deras intensiva spionlekar och hur hon dragits till Cat som, till skillnad från Mila, är vild, påhittig och oförutsägbar. Under resans gång får Mila allt starkare förståelse för Cats desperata utageranden. Flickorna håller kontakt via sms och när Cat meddelar att hennes ständigt bråkande föräldrar nu skiljer sig går det upp för Mila hur viktig hon i själva verket är för Cat.

Meg Rosoff säger att hon skriver böcker om idéer. *Picture Me Gone* är ett tydligt exempel på detta. Här finns visserligen en spänningsintrig kring letandet efter Matthew, men det pussel som Mina lägger kretsar kring betydligt svårare, existentiella frågor såsom lögnen och livslögnen, familjetystnader och – hemligheter, livsavgörande misstag, skuld, skam, vänskap, närhet, sorg och saknad. Ämnena är visserligen tunga, men romanen innehåller lika delar kärlek, värme, hoppfullhet och livstro. Rosoff sätter ord på att smärtsamma insikter är nödvändiga för att vi ska växa som människor. Romanen får sin intensitet av att detaljerna avslöjas för läsaren i den takt de avslöjas för Mila, vilket betyder att också läsaren får lov att lägga det svåra livspussel som Mila brottas med.

Att fundera på

Den första meningen i romanen lyder: ”The first Mila was a dog”. I Rosoffs böcker finns ofta en stark kontakt mellan människor och djur, särskilt hundar. Vad spelar hundar för roll i den här romanen? Och vilka hundlika drag kan du hitta hos Mila?

Mila är en mycket känslig person som kan läsa av stämningar och människor. Men hur pass övernaturlig är hennes förmåga? Har hon ett sjätte sinne? Kan hon läsa andra människors tankar?

Vilka likheter finns det mellan Gils och Matthews vänskap och Milas och Cats?

Vad betyder vänskap för Mila? Förändras hennes vänskap med Cat under romanens gång?

Varför är Cat så besatt av att leka spion och låtsas att hon och Mila försöker rädda världen från en fientlig invasion?

Håller du med om Milas konstaterande att dina vänner avslöjar vem du är?

Varför kallar Gil Mila för Perguntadora? Vad har de för slags pappa-dotter relation?

Gil är översättare och pratar ofta om språkets möjligheter och begränsningar. Kan du hitta exempel på detta i boken?

Varför blir Mila så arg på Gil? Varför tycker hon att han svikit henne?

Mila är trygg och stark, rådig och uppmärksam, men vad är hon mest rädd för?

Vad händer när Mila möter Matthew? Hur reagerar hon på hans sinnesstämning och inre mörker?

När Mila och Gil återvänder hem till Suzanne tillsammans med Matthew har Milas syn på Suzanne förändrats. Hur då? Och varför har Mila nu en annan förståelse för Suzanne?

Fundera på bokens mångtydiga engelska titel. Hur hänger den ihop med bokens innehåll?

Fundera på sista meningen i boken. Hur sammanfattar den Milas inre resa genom romanen?

Läs mer

Lassén-Seger, Maria: ”Unik blandning av humor och allvar”, i *Opsis Barnkultur*, nr 2 2016, s. 4-9.

Olsson, Lotta: ”Hon hittade sig själv vid 48 års ålder”, *Dagens Nyheter* 30.5.2016, s. 4-5.

Rosoff, Meg: ”Sanningen om att ljuga för barn”, i *Opsis Barnkultur*, nr 3 2016, s. 24-27.

Warnqvist, Åsa: ”Rosoff tar fasta på livets magiska realism”, *Svenska Dagbladet*, 30.5.2016, s. 28-29.

Lyssna till Meg Rosoffs Philippa Pearce Memorial Lecture 2015 ”Do not be afraid to be afraid” här: <https://www.youtube.com/watch?v=kzLn4wPzND8>